111.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 387. Long. 13. Lat. 6. Lineae variant.

Vishṇupuráṇam. (C.) Lib. I. Foll. 1–90. Lib. II. Foll. 91–148. Lib. III. Foll. 149–207. Lib. IV. Foll. 208–272. Lib. V. Foll. 273–351. Lib. VI. Foll. 352–387.

In hujus codicis marginibus commentarius brevis adscriptus est. Atque librorum I. II. V. explicatio a *Śrídharasvámine* composita et *Átmaprakáśa* appellata est, librorum III. IV. a *Ratnagarbha*, eique nomen *Vaishṇavákútachandriká* inditum est. De sexto libro non constat. Śrídharasvámin his verbis exorditur: श्रीविंटुमाधवं दे परमानंदविग्रहं । वाचं विश्वेश्वरं गंगा पराशरमुखान् मुनीन् ॥१॥ श्रीमच्चित्सुखयोमिमुख्यरचितव्याख्यां[1] निरीक्ष्य स्फुटं तन्मार्गेण सुबोधसंग्रहवतीमात्मप्रकाशाभिधा । श्रीमद्विष्णुपुराणसारविवृत्तिकर्ता यतिः श्रीधरस्वामी सद्गुरुपादपद्ममधुपः साधुः स्वधीशुद्धये ॥२॥ श्रीमद्विष्णुपुराणस्य व्याख्यां स्वल्पातिविस्तरां । प्राचामालोक्य तद्व्याख्यामध्येमेयं विधीयते ॥३॥ Libri II. commentarius ab his verbis incipit: संश्रितपरमानंदनृहरिः श्रीधरो यतिः । पुराणं वैष्णवं व्याख्या स्वप्रकाशाख्यटीकया ॥१॥ Lib. III. अंशद्वयेन सृष्ट्यादिद्विससभुवनोक्तिभिः । Lib. IV. धर्मोपधर्मयोः पूर्वमुक्तयोरनुवर्ण्यते । Lib. V. अथातः पंचमांशे कृष्णलीलामहोदयः । Lib. VI. सर्गादिफलमाख्यातुं मुक्तिमात्यंतिकं लयं ।.

Codex sub finem seculi superioris exaratus est. In fine libri quarti folium unum desideratur. (Wilson 130.)

112.

Lit. Bengal. Charta Ind. Foll. 156. Long. 19½. Lat. 6½. Linn. 10.

Vishṇupuráṇam. (D.) Lib. I. Foll. 1–37[b]. Lib. II. Foll. 37[b]–57[b]. III. Foll. 57[b]–78[a]. IV. Foll. 78[a]–105[b]. V. Foll. 106[a]–144[b]. VI. Foll. 144[b]–156[a].

Codex superiore seculo nitide exaratus est. (Wilson 26.)

113.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 177. Long. 10½. Lat. 4½. Linn. 11.

Śivapuráṇam, capita 75. continens. Incipit: जगतः पितरं शंभुं जगतो मातरं शिवां । तत्पुत्रं च गणाधीशं नत्वैतद्वर्णयाम्यहं ॥१॥ वागीशा यस्य वदने लक्ष्मीर्यस्य च वक्षसि । यस्यास्ति हृदये संवित्तं नृसिंहमहं भजे ॥२॥ एकदा मुनयः सर्वे नैमिषारण्यवासिनः । पपृछुः (paprachuḥ) परया भक्त्या व्यासशिष्यं गुणान्वितं ॥३॥ ऋषय ऊचुः ॥ सूत सूत महाभाग चिरं जीव सुखी भव । पिबंतस्त्वन्मुखांभोजाच्युतं (chyutam) ज्ञानामृतं वयं ॥४॥ अवितृप्ताः पुनः किंचित्पृष्टुमिछामहे वयं । व्यासप्रसादात्सर्वज्ञो जातो (l. yáto) सि कृतकृत्यतां ॥५॥ नाज्ञातं विद्यते किंचिद्भूतं भाव्यं भवं च यत् । गुरोः कृपां समासाद्य सर्वं सार्थीकृतं त्वया ॥६॥ कथय त्वं प्रसादेन शिवरूपमनुत्तमं । तत्पूजां परमां दिव्यां चरित्राण्यप्यनेकशः ॥७॥ अगुणो गुणतां जातः (yátaḥ) कथं लोके महेश्वरः । शिवतत्वं वयं सर्वे न जानीमो विचारतः ॥८॥ सृष्टेः पूर्वं कथं देवस्तन्मध्ये च कथं पुनः । तदंते च कथं तिष्ठेछंकरो लोकशंकरः ॥९॥ कथं प्रसन्नतां याति प्रसन्नः किं फलं पुनः । यछति सर्वलोकेभ्यः सर्वं कथय सुव्रत ॥१०॥ सद्यः प्रसन्नो भगवान् भवतित्यनुशुश्रुमः । एतत्सर्वं तथा चान्यत्कथनीयं त्वयानघ ॥११॥ इति पृष्टस्तदा तैस्तु श्रुत्वा हर्षसमन्वितः । उवाच वचनं तत्र ऋषीणां शृण्वतां तदा ॥१२॥ इति श्रीशिवपुराणे परिपाठकनाम प्रथमोऽध्यायः ॥

Hoc Puráṇam a Súta coram viris sanctis, in Naimisha silva degentibus, ita relatum esse fertur, ut olim a Brahmane deo cum Nárada communicatum erat. Cap. 1. Prooemium. 2. De mundi creatione, quae Śivae, nimirum in hoc libro summum numen repraesentantis, jussu facta est. Brahman oloris, Vishṇus apri forma (Śvetavárahakalpe) oriuntur. 3. Śiva lingae forma se manifestat. Singulae sermonis literae Śivae corpus repraesentant. De Om syllabae sanctitate. 4. Śiva Vishṇuis precibus commotus ipsissima specie apparet, eique institutiones suas revelat: जपतस्तस्य देवस्य प्रादुर्भूतो हरः स्वयं । पुनः प्रसन्नस्तत्रैव हरये परमात्मने ॥१॥ निगमं श्वासरूपेण ददौ तस्मै महात्मने । तत्र मंत्रा ह्यनेके वै तत्र कर्माण्यनेकशः ॥२॥ सर्वविद्यानिधिर्देवो हरश्चास्मिन्महामुने । ईशानः सर्वविद्यानां श्रुतिरेषा सनातनी ॥३॥ हरात्माथ स्वयं विष्णुर्हरिर्मह्यमदात्पुनः । पुरतः श्वासरूपेण प्राप्तवान्निगमं तदा ॥ De qua revelatione, spiritu facta (Niḥśvásákhyá Sañhitá), cf. quae supra p. 58[b]. e Várahapuráṇae cap. 70. excerpta sunt[2]. Lingae cultus injungitur. Śiva mundi regendi partes distribuit. 5, 6. Cur Brahma oloris, Vishṇus apri formam induerint, pueriliter et inepte explicatur. Uterque deus, quum Śivam venerati essent, creandi opus aggrediuntur. 7. Deorum creatio. 8. Satí in Dakshae sacrificio in ignem se praecipitat. De Śivae cultu, praecipue matutino. 9–24. De Tripurae eversione narratio, quam auctor eodem modo et ordine retulit, atque Kalidása in Kumárasambhava carmine. 25 (fol. 53[a]). De lingae cultu et 26. significatione. 27–29. De ritibus cum Śivae cultu conjunctis. 30. Pandani (ketakí) flores in Śivae cultu non adhibentur, propterea quod haec arbor olim ad Sítam ab opprobrio vindicandam verum testimonium non protulerat. 31 (fol. 66[a]). Neve Champakae

---

[1] De Chitsukha cf. Burnouf, Bhágavatapur. I, LVIII.

[2] Cf. cap. 75, 19. येनैव विष्णवे दत्ताः श्वासेन वेदसंज्ञिताः । वाणीमंत्रा ह्यनेके च ध्यानं च पूजनं बुधाः ॥